

ikke til Loven i alle de gode Forhold, i de gode Ægteskaber behøves ingen Lov til at regulere Forholdene, men man kan nu en Gang her i Livet ikke alene lovgive med de gode Forhold for Øje, man maa ogsaa lovgive for de mindre gode.

Ogsaa i Tyendeforholdet maa man lovgive for de mindre gode Forhold. Vi se det indenfor Civilrettens andet Omraade — det er netop dertil, Tyenderetten henhører —, hvor man ogsaa bestræber sig for at komme til detaillerede Love, der regulere de forskellige Livsforhold, som Mennesker kunne komme i. Nordens bedste Jurister sidde i Øjeblikket og arbejde med anden Civilret, der regulerer Bestemmelserne om Kontraktforhold i Almindelighed, Løfters forbindende Kraft, Retshandeler mellem fraværende o. s. v. De søge netop der at afhjælpe de Mangler, der findes indenfor den kontraktretlige Del af vor Jura. Og saa skulde man gaa til i et af de Forhold, hvor der nu findes saadanne Bestemmelser, at afskaffe den Lovgivning, vi have! Og som man gør her i Norden, gør man, saa vidt jeg ved, over hele Verden. Man ser, hvorledes man i Tyskland har søgt i de sidste Aar at sammenfatte alle Reglerne saavel indenfor den ene som den anden Gren af Civilretten i en fælles Lovbog, og det har sin store Fordel, at man faar samlet alt saa kort og præcist, og dog detailleret udtrykt, at ogsaa Lægfolk kunne faa et Begreb om, hvorledes Retsforholdet er ordnet i det paagældende Tilfælde.

Endelig er der et andet Hensyn, der gør, at man skal være meget varsom med at afskaffe Tyendeloven. Jeg føler mig nemlig ikke saa overbevist ved det Ræsonnement, der har været fremsat, og som gaar ud paa: Nu har jeg haft Tyende i saa mange Aar, og jeg har set min Nabo have Tyende i saa mange Aar, og aldrig har nogen af os haft Brug for Tyendeloven. Nej, men det, at Tyendeloven har været der, er maaske netop Grunden til, at de ikke have haft Brug for den, thi det, at man har en Lov, der fastsætter Rettigheder og Pligter, bidrager netop til at konsolidere Forholdet i høj Grad. Med andre Ord, Tyendeloven faar en vis præventiv Betydning. Den gør, at Forholdet bliver

fasteré. Naar der findes f. Eks. den Bestemmelse i Tyendeloven, at et Tyende ikke maa forlade sin Tjeneste uden med det og det Varsel, saa ved Tyendet, at hvis det gør det, begaar det noget retsstridigt, og Tyendet har selvfølgelig den samme Følelse af, at det skal holde Loven, som alle andre Borgere have, og derfor brydes Loven simpelt hen ikke. Men ved man, at Forholdet er frit, ved man, at man har Lov til at gaa, fristes man ogsaa til at benytte denne Ret, og saa komme de løse Forhold ind. Tidt sker der ogsaa det, at der kan komme en Kurre paa Traaden mellem Husbond og Tyende, og naar der saa skal gaa en vis Tid, inden Tyendeforholdet kan løses, kan det haabes, at denne Knude kan løses, inden Opløsningen finder Sted, og saa kommer det hele i Lave igen. Men hvis Tyendet har Ret til at gaa straks, kan man befrygte, at denne Ret vil blive benyttet til Skade for begge Parter.

Det var mine almindelige Bemærkninger til selve dette Spørgsmaal: Tyendelov eller ikke Tyendelov, og det er det Spørgsmaal, jeg mener er det første, som bør løses: om vi skulle have en Tyendelov. Jeg tænker her stadig kun paa det myndige Tyende. Det er det første. Det næste bliver saa dette om de enkelte Bestemmelser i selve Lovforslaget, og der kan jeg sige, at jeg i Udvalget naturligvis med Glæde vil arbejde med Flid og Interesse paa at naa et Resultat, en Overenskomst om de enkelte Bestemmelser. Og ligesom kun faa af de ærede Medlemmer have opholdt sig over de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, idet de ligesom jeg have betragtet Lovforslaget som et Forhandlingsgrundlag, saaledes vil heller ikke jeg opholde mig detailleret ved de enkelte Paragraffer i det, men indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger til enkelte af de ærede Medlemmer, som have haft Ordet.

Det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) fremhævede enkelte Paragraffer. Det ærede Medlem spurgte saaledes med Hensyn til § 17, om det nu ikke var et lidt uheldigt valgt Udtryk, naar der staaar, at Husbonden skal være ansvarlig, naar han paalægger Tyendet „overanstrengende eller noget med sær-